

Vámos György: Hová lett a középosztály?

2014 június 28. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

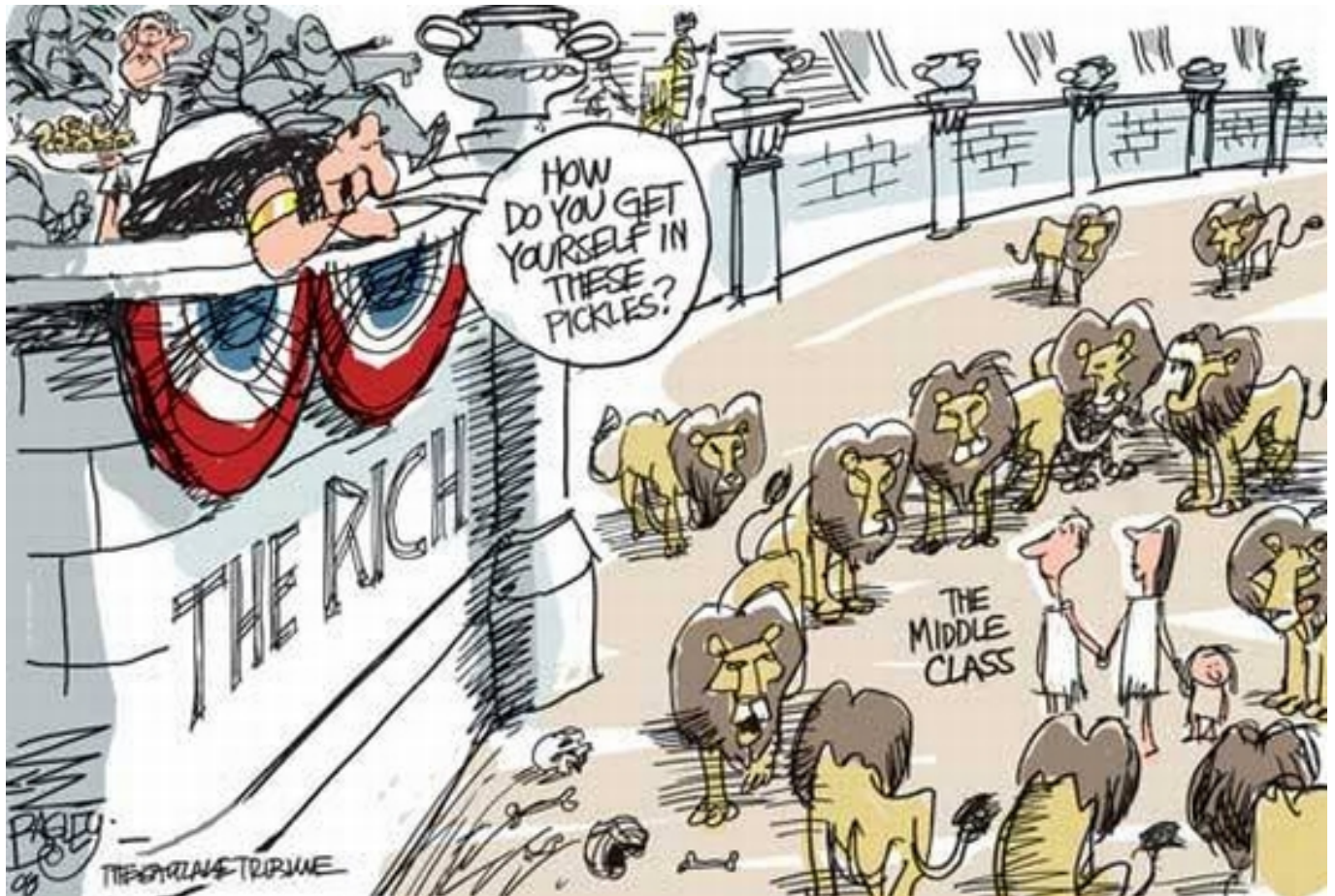
értékelve

Még nincs

Mérték

Az 1956-os forradalom leverése után az úgynevezett „békebeli” középosztály végérvényesen eltűnt. A forradalom leverése után Kádárék – ezen belül legfőképpen Marosán, a párt ötvenhat utáni egyik főideológusa irányításával – hajszát indítottak a középosztály ellen.

A háborút követő években még tartotta magát ez a réteg. Bár egy része, amint tehetett, elhagyta az országot, de voltak, akik valamilyen oknál fogva maradtak 1956-ig. A forradalom zűrzavarában azonban, kihasználva a határok védelmi rendszerének hiányosságait, sokan disszidáltak. Voltak, akiket a kalandvágy hajtott, voltak, akiket a politikai meggyűzésük, voltak, akik egyszerre a már korábban távozott rokonaikkal szerettek volna végre találkozni, és voltak, akik mint a forradalom tevélegese résztvevői, féltek a terrorállam megtorlásától. Ezáltal a középosztály addig még kitaró tagjai is elhagyták az országot, a társadalom egészében pedig új keletkezett, ami a társadalom átalakulását eredményezte hosszabb távon. Sajnos nem elnyös átalakulását.

Térjünk vissza azonban 1956 novemberére, amikor a határokat ismét lezárták, nyugat felé szinte hermetikusan. A kommunista rezsim egyik legnagyobb bűnének azt tartom, hogy az átlagember nyugatra szinte egyáltalán nem, de a keleti blokkon belül, az úgynevezett „testvéri országokba” sem utazhatott szabadon. Voltak ugyan kiváltságosok, akik utazhattak, de az utazás során hol látható, hol láthatatlan módon kísérte őket a rendszer megbízható embere, aki éberrel figyelte, hogy a kommunista erkölcs szabályait az országhatár átlépése után is betartják-e. Az utazás korlátozása, ez az igencsak népszerű intézkedés az akkor még létező középosztály tagjait igen érzékenyen érintette. Ez a réteg 1945 előtt megszokta, hogy anyagi kereteit figyelembe véve ugyan, de érdeklődési körének megfelelően szabadon utazhatott. Ha valaki figyelmesen megnézi az ötvenes évek elején készített filmhíradókat, nem uniformizált embersereget lát, hanem elegánsan öltözött urakat és hölgyeket. Közelebről nézve ugyan ez az elegancia egy kicsit viseltes, hiszen a ruhák zöme a békeidőkből maradt – már ha egyáltalán megmaradt egyeseknek valamijük. Az államhatalmi elit gondosan ügyelt arra, hogy elegánsan, a kor nyugati divatjának megfelelően, méretre szabott felöltőkben, ballonkabátokban és öltönyökben jelenjen meg. A nyugati divat szerint kalapot hordtak, akár csak szovjet elvtársaik. Rákosin kívül név szerint csak Péter Gábort említeném, aki öltözködését tekintve nem rítt ki a vezérkarból, sőt mint nadrágszabó, hozzáértőként állt a kérdéshez. Groteszk módon úgy, hogy míg a legfelsőbb vezetés válogatott minőségű ruhatárat igényelt, a köznapi szóhasználatban megjelent az a megfogalmazás, hogy „kispolgári csökevény”, amit az átlagnál egy kicsit választékosabban öltözött emberekre használtak.

Rákosiék célul tűzték ki, hogy ezt a flancoló, külsőségekre adó réteget szisztematikusan szétverjék. Tömegével

kerültek a kitelepítettek közé az úgynevezett kispolgári csökevények, de sokan közülük a Gyorskocsi utcába, az Andrásy út 60. és környékének pincéibe is jutottak. Természetesen közöttük is voltak olyanok, akik behódoltak a hatalomnak, és így valamilyen módon meg tudták tartani – ki könnyebben, ki nehezebben – a középosztálybeli színvonalat. Elfordult, hogy valami csodálatos véletlen folytán zuglói vagy budai villájuk is megmaradhatott, igaz, társbérletként költöztettek be, de a társbérlet esetleg a rokonságból került ki. A külföldre utazással lassan kicsit engedékenyebbek lettek, hiszen 1959-től a baráti Csehszlovákiába már lehetett szervezett IBUSZ-úttal menni, de Nyugatra ekkor még nem. A Kádár-rendszer az első amnesztia után, 1963-tól már beengedte a hazánkat turistaként látogatni kívánó nyugati állampolgárokat. Ennek következtében, aki megkapta a beutazási vízumot, és aki be mert utazni, az jöhetett. Kádárék nem akarták, hogy a társadalomban magától szocialista középosztály képződjön, ők maguk kívánták a saját káderjaikból középosztályt képezni. Így népesültek be 1956 után főképpen a Lipótváros nagypolgári lakásai, amelyeket egymás között csak úgy kiutalgattak. Egy mondat erejéig visszatérve az '50-es évekre: a Lipótváros és a Belváros sok bérletlakását, amelyek 1945 után elhagyatottá váltak, kiutalták az Államvédelmi Hatóság alkalmazottainak. Azt már ismerjük, hogy a Kádár-rendszer, amely cipőfelső-rész-készítőipari igazságügy-minisztert, villamoskalauzból honvédelmi minisztert gyártott, szinte futószalagon állította el mindazokat, akiknek aztán a gyermekei is ösztöndíjjal végeztek el különböző egyetemeket. A középosztálybeli káderképzés másik módja az volt, amikor a rendszer által megbízhatónak ítélt fiatalokból toboroztak a moszkvai egyetemekre hallgatókat, akik aztán tanulmányaik elvégzése után mint a rendszer legmegbízhatóbb elemei élvezték az összes nekik kijáró kiváltságot.

Minden áldozat és erőfeszítés ellenére az újkori szocialista középosztály nem lett olyan, mint elődje volt. Tagjai közül keveseknek adatott meg, hogy szüleik elmagyarazzák, hogyan kell egy cipőt kipucolni, vagy mire való egy faszámfa, esetleg miként kell begombolni egy férfizakót.

Amikor először megláttam Antall Józsefet, akkor azt gondoltam, talán kialakul egy valódi középosztály. Nem így történt. Évek múltán M. P. miniszterelnök ígért jólétet az országnak, helyette azonban egy lehetséges középosztály tagjaival együtt csapdába kerültünk a bankok által. Így érkeztünk el egy új korszakhoz, amikor a devizahitelezés devizát nem látott formája megjelent, amivel egyszerre lehetett padlóra küldeni a kisvállalkozót és azt, aki abban reménykedett, hogy valóra válhatnak vágyai. Több százezer család vált teljesen kiszolgáltatottá felzárkózás helyett.

Most mindenki reménykedik, várjuk a megoldást, amely remélhetőleg minden adós számára lehetővé teszi, hogy kikászálódjon a banki szolgáorból. A becsapott emberek helyzetét pedig rendezni kell ahhoz, hogy a társadalomban visszaálljon az egyensúly, kialakulhasson egy igényes középosztály. Ezután remélhetőleg a kisebb jövedelemmel rendelkezők életszínvonala is növekedhet, és lassan talán fel lehet számolni a szegénységet, segíteni a leszakadófélben, a létminimum alatt élőknek. Ha mindez megtörténik, akkor áll helyre megint a társadalmi rend.

Vámos György – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lajkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyaláztatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló